

Anexa nr. 3 la ordinul ministrului educației naționale nr. 5001 / 02.12.2014

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

**RELIGIE
CULTUL EVANGHELIC C.A.
Clasele a III-a și a IV-a**

București, 2014

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Religie– cultul evanghelic C.A.* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a III-a și a IV-a din învățământul primar. Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ în aria curriculară *Om și societate*, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata unui an școlar.

Programa disciplinei *Religie* este elaborată potrivit unui nou model de proiectare curriculară, centrat pe competențe. Construcția programei este realizată astfel încât să contribuie la dezvoltarea profilului de formare al elevului din ciclul primar. Din perspectiva disciplinei de studiu, orientarea demersului didactic pornind de la competențe permite accentuarea scopului pentru care se învață și a dimensiunii acționale în formarea personalității elevului.

Structura programei școlare include următoarele elemente:

- Notă de prezentare
- Competențe generale
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare
- Conținuturi
- Sugestii metodologice

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Religie* jalonează achizițiile elevului pentru întregul ciclu primar.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse exemple de activități de învățare care valorifică experiența concretă a elevului și care integrează strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate.

Conținuturile învățării se constituie din inventarul achizițiilor necesare elevului pentru dobândirea competențelor de bază. Astfel, acestea sunt grupate pe următoarele domenii: Omul, copilul lui Dumnezeu; Obligațiile omului față de sine, față de semenii și față de lumea creată; Relația omului cu Dumnezeu; Mari sărbători creștine. De asemenea, la nivelul fiecărei clase, programele prezintă o ofertă curriculară dezvoltată în jurul unor teme majore: *Grija lui Dumnezeu* (la clasa a III-a); *Darurile lui Dumnezeu* (la clasa a IV-a). Aceste teme orientează formularea competențelor specifice, precum și construirea situațiilor de învățare într-un mod flexibil și creativ, în raport cu particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Astfel, conținuturile învățării se subordonează atât domeniilor, cât și temelor majore.

Sugestiile metodologice includ strategii didactice precum și elemente de evaluare continuă. Prezentă programă școlară propune o ofertă flexibilă, care permite cadrului didactic să modifice, să completeze sau să înlocuiască activitățile de învățare. Se urmărește astfel realizarea unui demers didactic personalizat, care să asigure formarea competențelor prevăzute de programă în contextul specific al fiecărei clase și al fiecărui elev. Educația religioasă la ultimele două clase ale ciclului primar presupune trecerea de la învățarea prin joc, specifică primelor trei clase, la un sistem metodologic mai complex care să permită diferențierea demersului didactic, în funcție de nivelul achizițiilor elevilor, dar și de nevoia dezvoltării acestora.

Pentru a asigura un cadru coerent în predarea *Religiei*, programa școlară propune un set de elemente comune pentru toate cultele din România ce au drept de predare a propriei religii în sistemul de învățământ: lista competențelor generale, o serie de exemple de activități de învățare și partea generală a sugestiilor metodologice. Lista de competențe specifice și de conținuturi este elaborată de către fiecare cult, permițând orientarea către teme relevante pentru fiecare dintre acestea.

Competențe generale

- 1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață**
- 2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase**
- 3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe**

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Aplicarea unor norme de comportament specific moralei religioase, în diferite contexte de viață

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>1.1. Analizarea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu anumite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe diferite teme: Grija lui Dumnezeu în viața omului, importanța omului în viața semenilor și a celorlalte ființe din natură, viața de pe pământ și viața veșnică - exerciții de definire a unor termeni, din perspectivă generală și din perspectivă creștină: cale, adevăr, bunătate, răbdare, respect, putere etc. - lectura unor texte pe teme din natură (succesiunea anotimpurilor, revenirea naturii la viață primăvara etc.) - explicarea, la nivelul de înțelegere al copiilor, a semnificației unor slujbe - discuții despre puterea primită de la Dumnezeu prin Sfintele Taine - participarea la diferite slujbe (Slujbă de început a anului școlar, slujbă de încheiere a anului școlar, Ziua recoltei, Sărbătoarea Sf. Martin, Crăciun etc.) - lectura unor texte biblice reprezentative - jocuri didactice ilustrative, care să valorifice experiențe ale copiilor, relevante din punct de vedere creștin (referitoare la manifestarea unor virtuți în viața lor: sinceritatea, blândețea, bunătatea, răbdarea etc.) - analiza unor texte care prezintă diferite opinii în relație cu anumite situații cu conținut creștin 	<p>1.1. Compararea unor opinii cu semnificație religioasă, exprimate în raport cu diferite situații de viață</p> <ul style="list-style-type: none"> - dialoguri pe tema unicității fiecărei persoane, a importanței raportării omului la Dumnezeu, a rolului exemplelor personale, a necesității împlinirii poruncilor divine etc., prin valorificarea unor povestiri, jocuri, ilustrații etc. - exerciții de definire a unor termeni: Biblie, sfințenie, prooroc, apostol, evanghelist, parabolă, pildă, poruncă - explicarea modalității de căutare a unui text în Sfânta Scriptură - exerciții de identificare a unor texte reprezentative, în Sfânta Scriptură - exerciții de exprimare a acordului/ dezacordului față de un punct de vedere - exerciții de argumentare a unui punct de vedere personal, în spiritul toleranței față de punctele de vedere ale altora - analiza unor texte care necesită exprimarea unui punct de vedere personal față de o anumită situație
<p>1.2. Identificarea principalelor îndatoriri ale unui creștin în relație cu semenii, pe baza valorificării unor experiențe din viața cotidiană</p> <ul style="list-style-type: none"> - povestirea unor fapte bune, proprii sau ale altora, pe aspecte legate de: rostirea adevărului, ascultarea sfaturilor, manifestarea blândeții și a bunătății, experimentarea răbdării, manifestarea unor atitudini de respect etc. - lectura și discutarea unor texte biblice și din viețile unora care ne sunt încă acuma modele de credință - jocuri de rol „Așa da/ Așa nu”, în relație cu diferite contexte relevante (alegerea binelui/ a răului, comportamentul în relație cu semenii, cu diferite viețuitoare etc.) 	<p>1.2. Sintetizarea principalelor îndatoriri ale unui creștin, pe baza valorificării unor situații din viața cotidiană și a exemplelor unor persoane din Biblie</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza, din perspectiva creștină, a unor atitudini și comportamente, pornind de la situații din viața cotidiană, texte literare, texte care prezintă viețile unor persoane din Biblie sau a unor oameni care sunt modele de credință - exerciții de analiză a asemănărilor și deosebirilor dintre normele de comportament în diferite contexte sociale și poruncile divine - exerciții de explicare a unor texte biblice referitoare la porunci - analizarea unor imagini pe diferite teme: „Cum pot face lumea mai bună”,

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - discuții despre valoarea și rolul muncii și al efortului în viața omului - dialog pe tema rolului profesorilor în viața omului - exerciții de identificare a propriilor calități, prin desene, dialoguri, jocuri etc. <p>1.3. Formularea unor reguli de comportament creștin, cu ajutorul profesorului, pentru diferite contexte de viață familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - stabilirea, cu ajutorul profesorului, în grupuri mici și/ sau la nivelul clasei, a unor reguli de comportament în diferite contexte (școală, familie, biserică, stradă, natură etc.), relevante din perspectivă creștină - exerciții de analiză, în diferite contexte date, a unor situații privind respectarea anumitor reguli de comportament creștin (jocuri de rol, povestiri, analiza unor imagini, filme, desene animate etc.) - studii de caz, pornind de la situații reale sau imaginare din viața copiilor, care evidențiază importanța respectării unor reguli de comportament creștin - jocuri de rol: „Cum procedez în situația...?” - vizite la cimitirul strămoșilor, în parc etc., în cadrul unor activități interdisciplinare Religie – Educație civică – Științe – Arte 	<p>„Ajutorul primit de la Dumnezeu”, „Sunt un exemplu pentru cei din jur?” etc.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jocuri de rol: „Cum mă comport în situația...”, cu aplicații la diferite contexte relevante (comportamentul în diferite contexte sociale familiare; împlinirea poruncii iubirii etc.) <p>1.3. Analizarea modului în care sunt aplicate reguli de comportament creștin, în diferite contexte de viață familiare</p> <ul style="list-style-type: none"> - discutarea în clasă a unor norme din diferite contexte sociale și a unor porunci (pe baza unor dialoguri: „Cum mă comport în diferite momente din viață?”; „Ce reguli au formulat cei care mă îndrumă în viață?”; „Cum poate îndeplini un copil poruncile?”; „Ce diferențe există între împlinirea poruncilor de către copii și de către adulți?” etc.) - analiza unor cazuri de împlinire a poruncilor divine mediatizate - exerciții de exersare a unor norme și porunci - participarea la stabilirea unui set de reguli ale clasei/ al unui regulament al clasei, pe baza poruncii iubirii aproapelui - exerciții de formulare a unor argumente/ contraargumente în analiza unor situații-problemă apărute în cadrul grupurilor de apartenență - elaborarea de proiecte pe teme relevante pentru domeniul educației religioase, în cadrul unor activități interdisciplinare: Religie – Educație civică – Științe – Istorie – Arte

2. Colaborarea cu copiii și cu adulții din mediul familiar, în acord cu valorile religioase

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>2.1. Exersarea unor roluri în cadrul grupurilor de apartenență, în acord cu valorile religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - exerciții de identificare a rolurilor sociale ale unui elev, în raport cu persoanele importante din viața de creștin (părinții, preotul, nașii, creștinii din parohie, prietenii de la biserică etc.) - participarea la diferite activități educative, împreună cu alți membri ai școlii, comunității, parohiei etc. - studii de caz pe tema importanței fiecărui om în viața semenilor din grupurile de apartenență - distribuirea de roluri pentru fiecare participant, în rezolvarea unor sarcini în cadrul lucrului în grupuri mici 	<p>2.1. Descrierea comportamentelor relaționale din cadrul grupurilor de apartenență, prin raportare la valorile religioase</p> <ul style="list-style-type: none"> - exersarea unor roluri specifice activităților desfășurate în diferite contexte (activități de grup, activități religioase etc.) - audierea unor povestiri care evidențiază exemple de conviețuire armonioasă între semenii - prezentarea unor cazuri relevante pentru temele: cum relaționez cu cei care mă îndrumă, rolul semenilor în viața creștinului, iertarea și iubirea celor care ne fac rău, exemplul personal și relațiile cu semenii etc. - jocuri didactice care să faciliteze dezvoltarea climatului afectiv pozitiv în cadrul grupului

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<ul style="list-style-type: none"> - exersarea unor responsabilități și sarcini de lucru variate în activitățile de tip perechi și în cele de grup - exerciții de construire a unui text pe baza unui suport vizual sau a unui plan de idei <p>2.2. Descrierea unor tipuri de relații și atitudini sociale, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - participarea la dialoguri pe diferite teme: „Cum pot să am grijă de lumea creată?”, „Ce învăț de la colegii mei și ce pot învăța ei de la mine?”, „Cum pot să răsplătesc răul cu bine?” - exerciții de identificare a unor elemente de diversitate în modul de manifestare a credinței, pornind de la realități din viața școlii și a comunității - audierea unor texte creștine simple, în proză sau în versuri, în care se reflectă ideea de adevăr, respect, blândețe - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe - discuții despre relațiile și atitudinile care se manifestă în cadrul diferitelor grupuri (familie, clasă, grupul de prieteni etc.), pe baza unor imagini - elaborarea de compuneri/ lecturarea de povestiri/ jocuri de rol pentru evidențierea unor relații în cadrul grupurilor 	<ul style="list-style-type: none"> - elaborarea de compuneri pe teme de educație religioasă, pornind de la o situație dată <p>2.2. Analizarea unor tipuri de relații și atitudini sociale, din perspectiva moralei religioase, pornind de la situații concrete</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema tipurilor de relații și atitudini sociale (colaborare, competiție, solidaritate, toleranță, intoleranță etc.), pornind de la povestiri, ilustrații, filme, texte biblice etc. - exerciții de descriere a unor atitudini sociale, prin raportare la norme sociale și la unele porunci date de Dumnezeu - jocuri de dezvoltare a imaginii despre celălalt, în sens pozitiv, pe baza exemplurilor din viața unor modele de viață creștină - elaborarea unor compuneri pe tema: „Împreună, putem face lucruri minunate”, „Dacă pot să te ajut, sunt fericit”, „Când te ajut, câștigăm amândoi”, menite să diminueze spiritul de competiție negativă dintre elevi - elaborarea unor proiecte interdisciplinare Religie – Educație civică, pe teme relevante

3. Explorarea activă a unor elemente din viața de zi cu zi, din perspectiva propriei credințe

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.1. Analiza semnificației unor evenimente creștine din viața comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - formularea de întrebări referitoare la diferite evenimente creștine din viața comunității - povestirea după imagini (planșe, ilustrații etc.) cu tematică adecvată - dialoguri pe baza lecturii unor texte biblice și unor modele în viața creștine - audierea/învățarea de rugăciuni, cântări, versuri etc. cu explicarea expresiilor și a termenilor creștini - imaginarea unor povestiri privind raporturile persoanei cu diferite lucruri, ființe 	<p>3.1. Analiza semnificației unor evenimente religioase din viața comunității și a societății</p> <ul style="list-style-type: none"> - elaborarea unor compuneri pe tema unor evenimente creștine - dialog pe tema unor evenimente creștine semnificative din viața comunității și a societății, pornind de la experiențele elevilor - audierea/învățarea unor rugăciuni, cântări evanghelice, versuri etc. - lectura unor texte biblice și a aspectelor relevante din viața unor persoane cu viață exemplară pentru creștinătate - organizarea de serbări școlare cu tematică religioasă - consultarea dicționarelor pentru a identifica semnificația unor termeni religioși

Clasa a III-a	Clasa a IV-a
<p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu semnificații religioase, din viața familiei și a comunității</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții privind evenimentele importante din viața omului (nașterea, botezul, nunta, etc.), valorificând experiențele concrete ale copiilor - analiza unor imagini relevante din viața copiilor și a familiilor lor (fotografii și albume de familie, imagini din sfera publică etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători - lectura unor texte literare referitoare la marile sărbători creștine - participarea la serbări școlare - realizarea unor proiecte pe diferite teme interdisciplinare: Religie – Științe (de exemplu: „Apa în viața creștinului”, „Natura, darul lui Dumnezeu pentru om” etc.); Religie - Arte plastice („Darul meu pentru tine” - realizarea unor desene și confecționarea unor felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia diferitelor sărbători creștini) - identificarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale 	<p>3.2. Prezentarea importanței unor sărbători și evenimente cu conținuturi și semnificații creștine, din viața creștinilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - discuții pe tema diferitelor sărbători creștine și a unor aspecte specifice acestora în viața familiei sau a comunității (modelele oferite creștinilor de persoanele biblice prezente la evenimentele din viața Mântuitorului, obiceiuri preluate, de exemplu, oferirea de daruri, după modelul magilor, sărbătorirea zilei mamelor în luna mai după modelul mironosițelor etc.) - prezentarea aspectelor caracteristice ale diferitelor sărbători (Paștele, Rusaliile etc.) - realizarea unor proiecte, individual sau pe grupe, cu diferite teme - realizarea de felicitări, ornamente, colaje etc., cu ocazia sărbătorilor religioase - lectura unor texte literare referitoare la marile sărbători religioase - participarea la sărbătorile comunității - prezentarea unor obiceiuri și tradiții populare referitoare la diferite sărbători și evenimente religioase, care se manifestă în viața familiei, a comunității locale

Lerninhalte

BEREICHE	3. KLASSE	4. KLASSE
	Gottes Fürsorge	Gottes Geschenke
Der Mensch, Gottes Kind	Gott sorgt für seine Schöpfung <ul style="list-style-type: none"> - Gott hat uns den „Garten Eden“ geschenkt (1 Mose 2) - Die Menschen gefährden die göttliche Schöpfungsordnung - Die Menschen erhalten durch Noah die göttliche Verheißung (1 Mose 8,22) - Die Menschen loben Gott (Psalm 104 Luther, 103 LXX) 	Gott ist unser schenkender Vater <ul style="list-style-type: none"> - Die Freiheit lernen - Das Volk Israel in Ägypten (2. Mose) und Mose (Mose 2-3) - Die Befreiung Israels (2. Mose 5-16) - Mit Gottes Geboten leben. Gott schützt durch seine Gebote
Die Pflichten des Menschen gegenüber sich selbst, gegenüber seinen Mitmenschen und gegenüber der Schöpfung	Die Pflichten des Menschen den Kindern Gottes gegenüber <ul style="list-style-type: none"> - Mit Schuld leben. Schuld erschwert das Leben. - Die Menschen sollen die begangenen Taten wiedergutmachen - Gott sagt sich vom Sünder nicht los (Lukas 15,11-32) 	Die Pflichten des Menschen gegenüber sich selbst, gegenüber seinen Mitmenschen und gegenüber der Schöpfung <ul style="list-style-type: none"> - Durch Jesus kommt Hoffnung in dieses Leben. Die Seligpreisungen (Matthäus 5)
Die Beziehung des Menschen zu Gott	Der Mensch ist Gott dankbar <ul style="list-style-type: none"> - Wir entdecken Spuren des Lebens: Was kann eine Spur erzählen? - Spuren der Menschen und ihrer Taten im Leben - Spuren der Liebe Gottes in unserem Leben - Unter dem Segen Gottes leben. Abrahams Segen geht auf Jakob über (Mose 12-33) - Unser Leben ist gesegnet 	Der Mensch ist Gott treu <ul style="list-style-type: none"> - Was vereint und was trennt die Kirchen? - Die evangelischen, die katholischen und die orthodoxen Christen haben viel gemeinsam - Der Tod: das menschliche Leben ist begrenzt; der Tod bedeutet Trennung - Visionen der Hoffnung und des Trostes
Christliche Hochfeste	Wir entdecken gemeinsam das Licht von Weihnachten <ul style="list-style-type: none"> - Jesus, das Licht der Welt. Der Stern von Bethlehem Wir feiern Ostern <ul style="list-style-type: none"> - Der Apostel Petrus setzt seine Hoffnung auf Jesus - Der Apostel Petrus erlebt Jesu Kreuzigung und Auferstehung 	Wir feiern Weihnachten: <ul style="list-style-type: none"> - Engel, Verkünder des Friedens (Lukas 2,8-20) - Frieden: göttliches Geschenk und menschliche Pflicht - Ausbreitung des Evangeliums Pfingsten – eine Neuanfang <ul style="list-style-type: none"> - Der Apostel Paulus - Auch heute finden Christen die Kraft, ihren Glauben zu bekennen

Conținuturi (traducere în limba română)

DOMENII	CLASA a III-a	CLASA a IV-a
	Grija lui Dumnezeu	Darurile lui Dumnezeu
Om, copilul lui Dumnezeu	<ul style="list-style-type: none"> - Dumnezeu are grijă de creațiile sale - Dumnezeu ne-a dăruit „grădina Eden“ (Facerea 2) - Oamenii periclitează ordinea creației dumnezeiești - Oamenii primesc, prin persoana lui Noe, promisiunea dumnezeiască (1 Facerea 8,22) - Oamenii laudă pe Dumnezeu (Psalmii 104) 	<p>Dumnezeu este tatăl nostru dăruitor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obişnuiţa libertăţii - Poporul Israel în Egipt (Ieşirea1) şi Moise (Ieşirea2-3) - Eliberarea Israelului (Ieşirea 5-16) - A trăi cu poruncile lui Dumnezeu. Dumnezeu ocroteşte prin porunci
Obligațiile omului față de sine, față de semenii și față de lumea creată	<p>Obligațiile omului față de copiii lui Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - A trăi cu vinovăție. Vinovăția îngreunează viața - Oamenii trebuie să îndrepte faptele comise - Dumnezeu nu se dezice de cel vinovat (Luca 15,11-32) 	<p>Responsabilitățile omului față de sine, față de semenii și față de lumea creată</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prin Iisus căpătăm speranță pentru această viață. Fericirile (Matei 5)
Relația omului cu Dumnezeu	<p>Om este recunoscător lui Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descoperim urme de viață: Ce poate divulga o urmă - Urme ale oamenilor și ale faptelor în viață - Urme ale dragostei lui Dumnezeu în viața noastră - A trăi sub binecuvântarea lui Dumnezeu. Binecuvântarea lui Avram trece asupra lui Iacov (Facerea 12-33) - Viața noastră este binecuvântată 	<p>Om este fidel față de Dumnezeu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ce unește și ce desparte Bisericele? - Creștinii evanghelici, catolici și ortodocși au multe în comun - Moartea: viața omului este limitată; moartea înseamnă despărțire - Viziuni ale speranței și ale mângâierii
Mari sărbători creștine	<p>Descoperim împreună lumina Crăciunului</p> <ul style="list-style-type: none"> - Iisus, lumina lumii. Steaua din Betleem <p>Noi sărbătorim Paștele</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apostolul Petru își pune speranța în Iisus - Apostolul Petru trăiește răstignirea și învierea lui Iisus 	<p>Sărbătorim Crăciunul:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îngerii, vestitorii păcii (Luca 2,8-20) - Pacea: dar dumnezeiesc și îndatorire umană - Răspândirea Evangheliei <p>Rusaliele– un început nou</p> <ul style="list-style-type: none"> - Apostolul Pavel - Și astăzi creștinii găsesc puterea de a-și mărturisi credința

Lista elementelor de conținut este completată cu un ansamblu de elemente de tip predominant confesional (rugăciuni, texte biblice, cântări creștine), recomandate a fi abordate pe parcursul fiecărei clase. Acestea nu vor fi analizate ca unități de conținut de sine stătătoare, ci vor constitui mijloace de exemplificare a temelor anterior menționate.

La clasa a III-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea de dimineață; rugăciunea de seară; rugăciune înainte de începutul orei de studiu, rugăciunea înainte de masă;
- audierea și/sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Fiul Omului a venit să caute și să mântuiască pe cel pierdut.” (Luca 19, 10); „Să iubești pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta și din tot sufletul tău și din toată puterea ta și din tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.” (Luca 19, 27); „Poporul care locuia într-un întineric va vedea lumină mare și voi cei ce locuiți în latura umbrei morții lumină va străluci peste voi.” Isaia 9, 1); „Că unde sunt doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor.” (Matei 18, 20); „Datu-Mi-s-a toată puterea, în cer și pe pământ. Drept aceea, mergând, învățați toate neamurile, botezându-le în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, învățându-le să păzească toate câte v-am poruncit vouă, și iată Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului. Amin.” (Matei 28, 18 -20);
- audierea și/sau învățarea de **cântări evanghelice**: „Ausgang und Eingang“ („Ieșire și Intrare“), „Mach thoch die Tür“ („Deschideți larg ușa“), „Herr erbarme dich“ („Doamne, miluiește“), „Stern über Bethlehem“ („Stea peste Betleem“), „Bleibet hier und wachet mit mir“ („Rămâneți aici și privegheați cu mine“), „Am hellen Tag kam Jesu Geist“ („În ziua luminată venea duhul lui Isus“), „Wo ich gehe wo ich stehe“ („Unde merg, unde stau“);
- lectura unor aspecte din **viața unor persoane biblice și a unor modele în credința creștină**: Avram, Apostolul Petru, Sf. Martin.

La clasa a IV-a, propunem următoarea listă de elemente:

- audierea și/ sau învățarea unor **rugăciuni**: rugăciunea înainte de slujbă și după slujbă: „O, Herr, mache mich zum Werkzeug deines Friedens“ („O, Doamne, fă-mă instrumentul păcii tale”); rugăciune în timpul unei boli; rugăciune de pocăință;
- audierea și/ sau învățarea unor **texte biblice** scurte, ce pot fi corelate cu proverbe și zicători cu mesaj asemănător: „Eu sunt Domnul Dumnezeul tău, Care te-a scos din pământul Egiptului și din casa robiei.” (2 Moise 20, 2); „Și Mă cheamă pe Mine în ziua necazului și te voi izbăvi și Mă vei preaslăvi.” (Psalmii 49, 16 / 50, 15); „Osana! Bine este cuvântat Cel ce vine întru numele Domnului!” (Marcu 11, 9); „Fericiti făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.” (Matei 5, 9); „Că îngerilor Săi va porunci pentru tine ca să te păzească în toate căile tale.” (Psalmii 90, 11 / 91, 11);
- audierea și/ sau învățarea de **cântări evanghelice**: „Meinem Gott gehört die Welt“ („Dumnezeului meu îi aparține lumea“), „O, Lamm Gottes unschuldig“ („O, mielul nevinovat al lui Dumnezeu“), „Geh aus mein Herz und suche Freud“ („Hai în inima mea și caută bucurie“), „Komm Herr segne uns“ („Vino, Doamne, binecuvântează-ne“), „Hört der Engel helle Lieder“ („Auziți cântecele luminate ale îngerilor“), „Brich mit den Hungrigen dein Brot“ („Împarte pâinea ta cu cel flămând“), „Als Israel in Ägypten war“ („Când Israel a fost în Egipt“);
- lectura unor aspecte din **viața unor personaje biblice și istorice**: Moise, Apostolul Pavel, Martin Luther.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare-învățare-evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei *Religie*. Elevul va învăța, prin metode adecvate vârstei, ceea ce îi este necesar pentru dezvoltarea sa armonioasă la această etapă de vârstă și pentru a face față cu succes cerințelor școlare. La acest nivel de vârstă, cadrul didactic va urmări sistematic realizarea de conexiuni între toate disciplinele de studiu, creând contexte semnificative de învățare pentru viața reală.

Strategii didactice

Valorificarea valențelor formative ale disciplinei *Religie* promovează utilizarea de strategii didactice care accentuează construcția progresivă a cunoștințelor specifice, prin abordări flexibile și diferențiate ale conținuturilor învățării, în paralel cu formarea progresivă la elevi a capacității de autoevaluare a comportamentelor verbale și acționale, aplicabile în diferite contexte de viață din mediul apropiat al copilului.

Caracterul practic-aplicativ al disciplinei *Religie* solicită utilizarea, pentru segmentul de vârstă căruia ne adresăm, a unui cadru metodologic variat, care îmbină metodele tradiționale cu cele moderne, astfel încât acestea să devină căi pentru dezvoltarea capacității de comunicare a elevilor, pentru crearea unui cadru educațional bazat pe moralitate și religiozitate, prin care să fie sprijinită formarea de conduite precum încrederea, respectul pentru diferență, atitudinea pozitivă față de sine și față de alții, care să ajute la interiorizarea valorilor creștine, și încurajează exprimarea sentimentelor, emoțiilor.

Metodele de predare-învățare recomandate în activitățile didactice la disciplina *Religie* vizează cu precădere:

- observarea și învățarea prin descoperire, pornind de la seturi de imagini din diferite categorii (ilustrații cu conținut creștin, fotografii care reflectă aspecte din viața creștină proprie și a familiei, imagini ce fac referire la acțiuni și elemente liturgice etc.);
- studiul de caz, pentru analizarea unor situații reale sau imaginare, pornind de la experiențele de învățare și de viață ale elevilor;
- lectura textului biblic, pentru a facilita dezvoltarea vocabularului cu termeni din domeniul creștin și pentru a le susține interesul față de aprofundarea mesajului textului revelat;
- conversația, pentru identificarea, împreună cu elevii, a modalităților de aplicare în viața reală a diferitelor valori creștine, pentru evidențierea trăsăturilor morale ale persoanelor biblice sau ale personajelor din diferite povestiri cu conținut creștin etc.
- învățarea problematizată, prin implicarea elevilor în rezolvarea unor situații-problemă simple, pornind de la prezentarea unor aspecte și evenimente cu valențe creștine;
- jocul de rol cu diferite teme și dramatizarea, pentru identificarea unor aspecte specifice domeniului creștin, pentru analiza și evaluarea critică a unor situații din diferite grupuri de apartenență sau pentru exersarea unor practici cu caracter creștin;
- învățarea bazată pe proiect și cooperare, metode ce își propun implicarea elevilor în activități de grup, în vederea realizării de investigații pe o temă propusă de profesor, urmată de prezentarea produsului obținut într-un text, dosar tematic, expoziție etc.

Aplicarea metodelor anterior descrise presupune utilizarea unor mijloace de învățământ variate, în special a celor cu caracter intuitiv, ilustrativ și oferă contexte de alternare a diferitelor forme de organizare a activității (individuală, în grupuri mici, frontal), de realizare a unor activități religioase specifice (audierea de povestiri, rugăciuni, texte și cântări creștine etc.), de implicare a elevilor în diferite activități extrașcolare, care completează și îmbogățesc demersurile didactice desfășurate prin ora de religie. Astfel, se recomandă ca profesorul de religie să utilizeze mijloace didactice adecvate: planșe ilustrative, softuri educaționale, CD-uri și DVD-uri cu filmulețe, prezentări educative cu ajutorul noilor tehnologii, adaptate conținuturilor propuse; culegeri de texte literare în versuri și proză, cântece necesare ca suport pentru serbări și lecții curente.

Contexte și medii de învățare

Ora de *Religie* nu înseamnă numai activitatea obișnuită a profesorului cu elevii în sala de clasă. Prin specificul ei, educația creștină permite organizarea unor contexte variate de învățare, care să-i motiveze pe elevi pentru participarea activă și să le susțină interesul pentru domeniul *Religiei*.

Așadar, cum și unde anume se pot organiza activitățile de învățare la disciplina *Religie*?

- Învățăm în sala de clasă! În sălile de clasă, profesorul poate organiza diferite activități de predare-învățare cu elevii: lecții obișnuite de prezentare de noi teme, întâlniri cu personalități

relevante pentru domeniul religiei, discuții pe teme creștine cu părinți sau cu alți membri ai comunității etc.

- Mergem la bibliotecă! Profesorul de religie, împreună cu elevii, poate organiza activitatea la biblioteca școlii sau la altă bibliotecă din comunitate. În aceste contexte de învățare, elevii pot fi încurajați și susținuți să se familiarizeze cu spațiul bibliotecii, să observe cum se caută o carte, să participe la întâlniri cu diferite personalități.
- Vizităm biserica! Biserica este un spațiu cu înalte valențe educative pentru ora de religie. Profesorul poate organiza cu elevii vizite la biserică în diferite ocazii și scopuri: pentru participarea și observarea anumitor slujbe bisericești, pentru discuții cu preotul pe teme creștine sau pentru a organiza în comun diferite evenimente importante pentru comunitate ori activități de întraajutorare a membrilor acesteia.
- Leșim în alte spații din afara școlii! Profesorul de religie și elevii pot derula activități de învățare și în contexte extrașcolare precum: mersul la cinematograful pentru vizionarea unor filme pe teme creștine relevante din perspectiva acestei materii de studiu, vizitarea unor muzee, plimbarea pe stradă/ prin parc pentru observarea comportamentelor oamenilor și analiza acestora din perspectiva creștină.
- Mergem în excursii tematice la lăcașurile de cult! Profesorul de religie poate organiza excursii cu elevii, pe un traseu care să cuprindă o serie de așezăminte religioase cu o anumită semnificație pentru comunitatea sau regiunea respectivă. În acest context, se pot organiza discuții cu specialiștii din muzeele lăcașurilor de cult, se pot iniția dialoguri cu unii preoți, se observă sau se descriu spațiile sau obiectele cu caracter sacru.
- Căutăm pe Internet informații și imagini cu caracter creștin! În afară de faptul că unele lecții sau teme pot utiliza platforme educaționale, profesorul poate să descopere pe Internet, împreună cu elevii, informații relevante despre specificul vieții creștine din spațiul proximal sau din alte arealuri geografice și culturale, poate urmări secvențe muzicale, filmice, liturgice ce sunt corelate cu temele planificate.

Aspecte privind evaluarea

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățământ. Se recomandă cu prioritate metode moderne de evaluare precum: observarea sistematică a comportamentului elevilor, centrarea pe progresul personal, autoevaluarea, evaluarea individuală și de grup, realizarea unor proiecte care să valorifice achizițiile copiilor și să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, sincretice, adaptate vârstei. Este recomandabil ca evaluarea să se realizeze prin raportare la standarde generale și nu la nivelul clasei. De asemenea, evaluarea orientează cadrul didactic în reglarea strategiilor de predare, pentru o mai bună adecvare la particularitățile individuale și de vârstă ale elevilor.

Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor dobândite de către copii în contexte nonformale sau informale. Evoluția copilului va fi înregistrată și discutată cu părinții. În întreaga activitate de învățare și evaluare va fi urmărit, încurajat și valorizat progresul fiecărui copil în parte.

Grupul de lucru

Britta Wunsch	Consistoriul Superior al Bisericii Evanghelice C.A. din România
---------------	---